

# FA NO

FACULTAS  
NOSTRA

ČASOPIS LÉKAŘSKÉ  
FAKULTY V PLZNI  
UNIVERZITY KARLOVY

12/24

75. výročí  
Stomatologické  
kliniky

Rozhovor:  
prof. Petr Panzner,  
přednosta Ústavu  
imunologie  
a alergologie

Fialův memoriál  
podpořil plzeňský  
hospic



**Biomedicínské  
centrum: 10 let**



# Jak skloubit muchomůrku červenou s účinky vitamínu D

**Večerní vizitu pořádanou spolkem Medicus Pilsensis navštívil přednosta Ústavu farmakologie a toxikologie prof. PharmDr. Radek Kučera, Ph.D.**

Vedle odborných témat prof. Kučera sdílel také svou osobní cestu k farmakologii a doplnil přednášku mimo jiné o poutavé příběhy z farmakologických konferencí.

Na vizitě přednášeli i další zaměstnanci Ústavu farmakologie a toxikologie MUDr. Hedvika Hatáková a MUDr. Michal Jirásko, kteří také inspirovali ke studiu farmakologie a seznámili studenty s možností nástupu na Ústav farmakologie a toxikologie po vystudování medicíny.

Spolek Medicus Pilsensis tímto děkuje přednášejícím za skvělou vizitu a kvalitně strávený večer.



**FACULTAS NOSTRA | Pro Lékařskou fakultu v Plzni Univerzity Karlovy vydává: NAVA Tisk s.r.o. Grafická úprava: NAVA Tisk s.r.o.**

**Náklad:** 700 výtisků. Vydání č. 198. Redakce nezodpovídá za obsah placené inzerce.

**Redakční rada:** Prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D., MHA, prof. MUDr. Dana Müllerová, Ph.D., Ing. Marie Klečková, Ing. Barbora Černíková, Mgr. Daniela Vítová, Mgr. Lucie Sichingerová.

**E-mail:** pr@lfp.cuni.cz. Distribuce výtisků zdarma. Neoznačené články jsou redakčními materiály.

**Foto na titulní straně:** projekt Smart Akcelerátor Plzeňského kraje, Petr Špánek



# Úvodník děkana

## Nový Listopad

Nedávno jsme oslavili 17. listopad, státní svátek, Den boje za svobodu a demokracii. Jakožto pamětník těchto dní v roce 1989 nesu s sebou všechna léta mylný vnitřní pocit, že všichni musejí mít základní informace o tomto dění, které otočilo koloběh našich dějin. S pobavením dnes čtu, jak všichni tušili, že něco přijde a že se komunismus rozpadne. Napovídala tomu situace v Maďarsku, v NDR se zhroutil snad rychleji než posléze zeď oddělující západní Berlín. Netušil jsem nic, a dokonce památný den 17. listopadu jsem pobýval se čtyřletou dcerou v Jasně pod Chopkom v Nízkých Tatrách. Po celodenní cestě domů žádná zmínka o pražském dění, v dalších dnech v televizi tradiční lživá informace o výtržnictví chuligánů a svedené mládeži. Nebýt večerního vysílání Hlasu Ameriky, snad bych tomu býval i věřil.

Následovalo mnoho hektických dní až do volby Václava Havla prezidentem, jasným vyvrcholením a úlevou pro všechny občany. Ovšem od roku 1990, po zvolení Alexandra Dubčeka předsedou federálního shromáždění, jsem pochopil, že se žádná vítězství nad komunizmem nekoná a pouze mu dáváme oddechový čas. Bohužel dnes po 35 letech se ukazuje, že jsem onehdy měl pravdu, že osmašedesátníci byli poháněni stejnou chutí po moci, možná po 20leté abstinenci ještě větší než tehdejší aparátčící, mnoho z nich se pak objevilo v okolí prezidenta Václava Havla. Ve dnech krátce po 17. listopadu byla studentům nenápadně revoluce odebrána, byla jim ponechána gloriola revolučních dní, ale vývoj šel jinam.

Asi před 3 lety mne navštívila skupina mediků s problémem, který se mi zdál nicotný. I po jeho vyřešení jsem zapochyboval, zda je škola připravuje (a nejenom ona) na řešení problémů běžného života. Odpověděli, že jsou schopni samostatně řešit problémy, ale jenom ty, se kterými se již setkali.

Vzpomněl jsem si na toto setkání nyní při oslavách 35. výročí listopadu 89 a položil jsem si zcela logickou otázku, zda by dnešní studenti byli schopni reagovat tak rychle a spontánně jako jejich rodiče před 35 lety. Při hledání odpovědi se musíme vrátit: Počátkem roku 89 vládne všeobecná skepse nad tím, jak se společnost nevyvíjí a stagnuje. Začínají se otevřeně ozývat hlasy požadující změnu nikoliv ve smyslu odstranění socialismu, ale systému řízení, tedy znovuoživení Vaculíkových 2000 slov z léta roku 1968. V této atmosféře všichni cítili nutnost nějakého pohybu, herci, vědci podepisovali Několik vět, teplota v Papinově hrnci stoupala, i když ve změnu uspořádání ve smyslu opuštění vedoucí úlohy KSČ doufal málokdo.

17. listopad, i při odmítnutí všech konspiračních teorií, nebyl náhodou. Tupost systému nelze převádět na tupost jeho představitelů, a náhody neexistují. Po zprávě o smrti studenta Šmída studenti vstoupili do stávk. Máme aktuální bolestnou zkušenost s útokem na životy studentů, jejich spontánní reakce mne utvrzují v tom, že jsou stále hlídačem demokratických principů a nějakou úchylnou by si nenechali líbit. Mají ostřílené studentské vůdce z akademických senátů, to studenti v 89 roce neměli. Sociální sítě (pokud je nikdo nespurne) fungují rychlostí světla a šíří-li nějaké pikantní fake news, možná ji i překonávají. Nemyslím proto, že by naši studenti, seznámeni s historickou zkušeností roku 89, si dali svoji budoucí revoluci tak jednoduše vzít, a dnes, kdy se staronoví komunisti začínají opět vyhřívat na politickém slunci, jsou pro mě zárukou klidného spánku, i když v současné době je řada důvodů, proč klidně nespát.

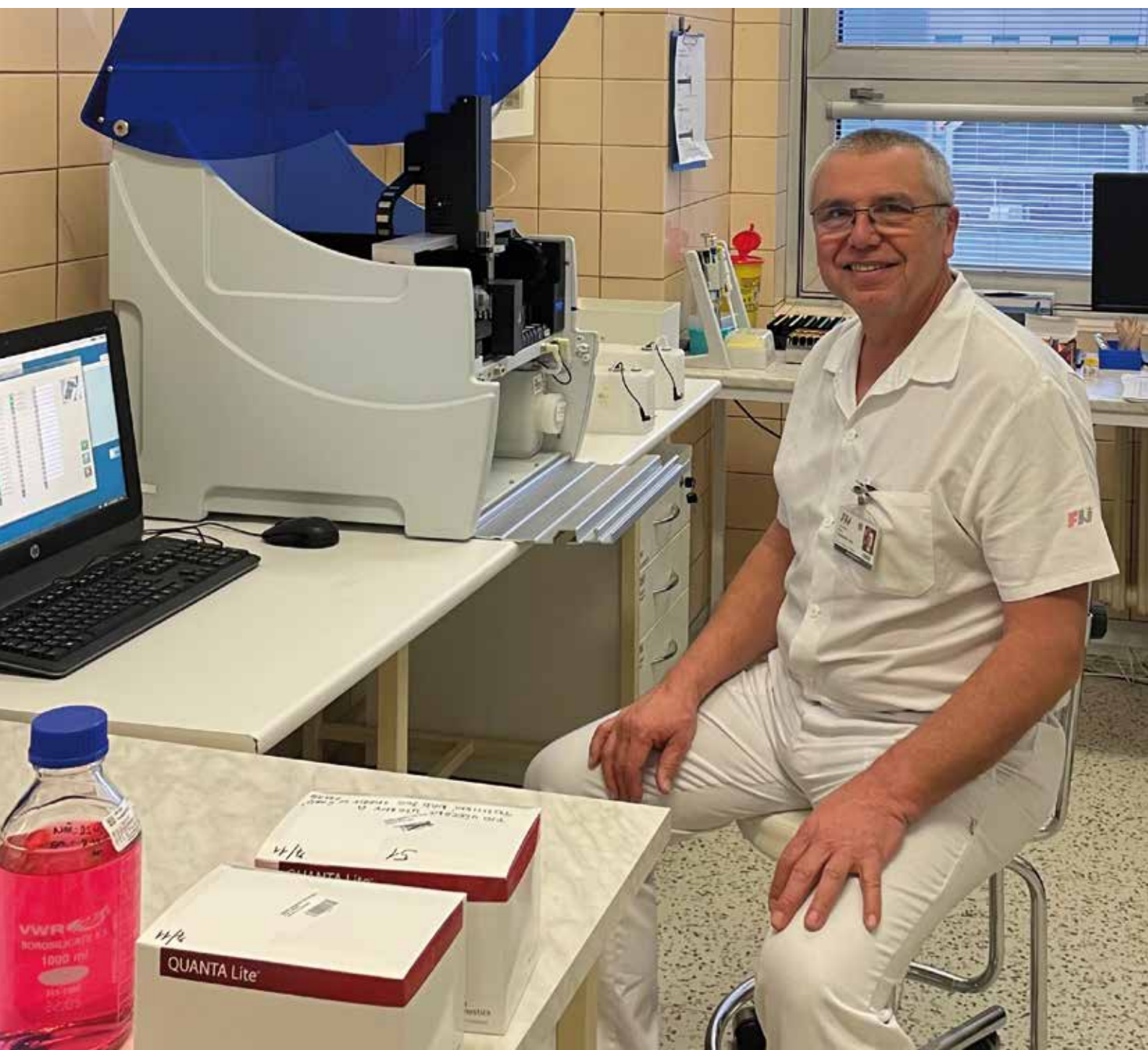
**Prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D., MHA**  
děkan Lékařské fakulty UK v Plzni



Foto ze studentského shromáždění během listopadu 1989, foto archiv prof. Milana Hory

# Prof. MUDr. Petr Panzner, CSc.: Fatální diagnózy naštěstí nesdělujeme. Bývají však na celý život, říká přednosta Ústavu imunologie a alergologie

**P**řednostou Ústavu imunologie a alergologie FN Plzeň je prof. MUDr. Petr Panzner, CSc. Práce v tomto oboru ho podle jeho slov stále naplňuje. „Možná také proto, že jeho obsahem je velmi široká paleta různých imunopatologických stavů a že obor je rozkročen mezi klinickou péčí o pacienty a laboratorní diagnostiku, což je podle mého názoru velmi přínosné.“



## Jací pacienti přicházejí sem na Ústav imunologie a alergologie?

Více je pacientů s různými formami alergických onemocnění a stavů, protože alergií trpí dle odhadů čtvrtina až třetina populace. Z nich sice zdaleka ne všichni potřebují specializovanou péči, ale máme těchto pacientů i tak hodně. Většina z nich jsou astmatici, pacienti s alergickou rinitidou, zánětem spojivek, ekzémy, kopřivkami, ale výjimkou nejsou ani pacienti se závažnějšími stavy jako je např. anafylaxe na potraviny nebo hmyzí bodnutí. Dále máme pacienty, kteří spadají spíše do oblasti poruch imunity, z nichž nejzávažnější jsou geneticky podmíněné tzv. primární imunodeficiency, projevující se těžšími recidivujícími infekčními komplikacemi. Pečujeme i o pacienty s daleko méně častými diagnózami, jako je např. hereditární angioedém, těžké a obtížně léčitelné průduškové astma a další. Diagnózy u našich pacientů se někdy prolínají, protože různé imunopatologie mají tendenci se sdružovat, a i alergie je určitou formou poruchy imunity. Dnes máme k dispozici pestrou paletu diagnostických možností laboratorních i klinických, s jejichž pomocí dokážeme většinou jednoznačně stanovit diagnózu, na které pak závisí způsob léčby. V oblasti alergií to může být např. alergenová imunoterapie, dříve nazývaná alergenovou vakcinací, která má potenciál redukovat projevy alergie na dlouhou dobu do budoucna a omezit riziko dalšího zhoršování stavu. V oblasti imunodeficiency je častou léčebnou metodou např. aplikace imunoglobulinových preparátů.

## Co si pod tím představít?

Je to substituce protilátek, které pacientům chybí. Jedná se o dlouhodobou, často celoživotní, léčbu, která snižuje u imunodeficientních pacientů výskyt infekčních komplikací a potřebu antibiotické léčby. Omezuje i vznik ireverzibilních změn souvisejících např. s recidivujícími bronchitidami a pneumoniemi. Pacientů vyžadujících tuto léčbu ale mnoho není, mluvíme řádově o desítkách lidí z Plzeňského kraje. Další skupinu pacientů, kteří k nám přicházejí na vyšetření, pak tvoří lidé, kteří trpí častějšími infekty, např. respiračními, zpravidla banálnějšími. Bohužel jejich „porucha imunity“ není často našimi diagnostickými metodami detekovatelná, ale jejich stav není objektivně v pořádku. U části těchto pacientů nacházíme alergii na roztocě bytového prachu, která může souviset s častým výskytem infekcí dýchacích cest. U jiné části pacientů mohou být tyto projevy sekundární při jiném onemocnění, autoimunitním, onkologickém, metabolickém atd. Není vyloučena ani spojitost s psychickým stavem pacienta, depresemi a chronickým stresem. Kromě řešení základního stavu doporučujeme pak různé podpůrné preparáty a apelujeme i na dobrou životosprávu.

## Léčíte pouze ambulantně?

Ano, lůžkovou část náš ústav nemá. Máme však laboratoře, které slouží jako servis nejen pro naše ambulance, ale i pro celou nemocnici a také region. V rámci našeho ambulantního traktu máme několik ambulancí pro dospělé i dětské pacienty a místnosti k provádění diagnostických a léčebných procedur, jako jsou alergologické kožní testy, provokační testy, funkční vyšetření plic, aplikace infúzí atd.

## Existuje ve vašem oboru nějaká diagnóza, kterou pacientům sdělujete opravdu hodně nerad?

Fatální diagnózy našťastí říkat nemusíme. Radosné však samozřejmě také nejsou, často bývají totiž na celý život a vyplývají z nich různá omezení a někdy i celoživotní soustavná léčba. I to „obyčejné“ astma člověka provází často celý život. Pokud je to lehčí forma, dá se dobře léčit a pacient je při léčbě prakticky bez potíží a bez omezení. Při těžší formě může být i léčba obtížnější, ačkoli dnes už jsou léky a obecně možnosti léčby oproti minulosti úžasné. Zkrátka diagnózy, které oznamujeme pacientům, mají vždy nějaké řešení, i když to řešení někdy znamená dlouhodobá nebo i celoživotní omezení a léčbu.

## Mluvíte o zdejších laboratořích, co si mám představit, mikroskopy?

Ano, mikroskopy, ale často spojené s počítači pro automatickou analýzu obrazu a dalšími zařízeními. Ty využíváme například pro stanovení auto-protilátek nepřímou fluorescencí. Dále máme v laboratoři různé analyzátoři imunochemické a buněčné, na kterých stanovujeme řadu imunitních parametrů, jako jsou např. hladiny protilátek, analyzujeme typy a subtypy lymfocytů, které mají význam pro imunitu aj.

## Čím vás přilákal obor alergologie a imunologie?

Už během studia na lékařské fakultě jsem začal docházet na tehdejší Oddělení klinické imunologie a alergologie, práce tam mě bavila, a jistě tam se zrodila myšlenka, že bych se tomuto oboru mohl věnovat i po promoci, což se také stalo, a nelituji toho. Práce v tomto oboru mě stále naplňuje a baví, možná také proto, že jeho obsahem je velmi široká paleta různých imunopatologických stavů a že obor je rozkročen mezi klinickou péčí o pacienty a laboratorní diagnostikou, což je podle mého názoru velmi vhodné a přínosné. Je pravdou, že s pokrokem medicínských věd se stále více a více ukazuje, že imunologické mechanismy zasahují do patogeneze velmi široké palety onemocnění, u kterých jsme to dříve netušili. A samozřejmě toto vše nemůže imunolog obsáhnout do všech detailů a důsledků sám, a vyplývá

**Dnes máme k dispozici pestrou paletu diagnostických možností laboratorních i klinických, s jejichž pomocí dokážeme většinou jednoznačně stanovit diagnózu, na které pak závisí způsob léčby.**



z toho nutnost spolupráce se specialisty jiných oborů. Ale i toto lze nahlížet jen pozitivně.

### **A ke studiu medicíny jste se rozhodl kdy?**

Během středoškolských studií jsem poměrně dlouho nevěděl, jakým směrem se vydám. Zpočátku jsem byl spíše technicky zaměřený, měl jsem rád matematiku, fyziku, a všichni počítali s tím, že se obrátím spíše tímto směrem. Nakonec jsem pro to měl i rodinné předpoklady, můj otec i dědeček byli inženýři. Mé zájmy ale nebyly vyhraněné a vždycky mě nejvíc přitahovalo to pro mě méně známé, méně blízké, což medicína tehdy jistě byla. Velmi dobré studijní výsledky na gymnáziu a jistě i trocha štěstí přispěly k tomu, že jsem si mohl podat přihlášku na medicínu, což tehdy nebylo vůbec samozřejmé. Kromě vynikajících studentů byli preferováni i studenti z rodin se „správným politickým názorem“. V mém rozhodnutí svou roli sehrál jistě i stav společnosti před rokem 1989, kdy byl člověk vystaven stále přítomnému tlaku k přizpůsobení se a jisté přetvářce a možná naivně jsem si tehdy představoval, že v lékařské profesi se tomu více vyhnu. Naštěstí přišla pak již brzy změna poměrů a těmto nepříjemnostem jsem byl vystaven již minimálně.

### **Jak vypadá dnešní studium medicíny a jak vypadalo, když jste studoval vy?**

Řekl bych, že rozdíl je opravdu a doslova propastný. Není to jen v tom, že výuka probíhala tenkrát v prostorech staré lékařské fakulty a fakultní nemocnice, které k tomu někdy nebyly vůbec vhodné, ale hlavně vidím rozdíl ve formě a obsahu studia. Dnešní studenti mají k dispozici téměř pohádkový campus a přístup k široké paletě různých elektronických a audiovizuálních zdrojů. Na druhou stranu je nezpochybnitelný exponenciální nárůst informací a znalostí snad ve všech oborech medicíny. Je tedy nutným úkolem nás učitelů tyto informace v rámci pregraduálního studia filtrovat tak, abychom studenty nezahltili, ale aby přesto dostali všechny důležité bazální informace a znalosti. Studenti by tedy měli získat „jen“ všeobecný přehled a pohled na medicínu, není možné, aby šli v každém předmětu do detailů. Do těch půjdou až později, a to jen v oboru, který si vyberou. Doufám, že se nám v našem oboru daří tento vyvážený přístup aplikovat. Studenty učíme jen základům oboru, a pokud zacházíme z nějakých důvodů do podrobností, tak je z nich nezkoušíme a upozorňujeme je na to, že zacházíme více do hloubky.

Další věcí, která mě k tomu napadá, jsou zahraniční zkušenosti, které dnešní studenti mají možnost získat už pregraduálně díky programu Erasmus. Je to oproti době, kdy jsem studoval já, obrovský benefit. Každému studentovi, který chce tyto nové zkušenosti získat, vycházím maximálně vstřícně a snažím se ho v tom podpořit. Nesrovnatelné možnosti jsou v tomto i v rámci postgraduálního studia a praxe. V 90. letech jsme byli úplně nadšení z toho, že se můžeme podívat, jak to dělají jinde, přiučit se v jiné zemi, získat zkušenosti, takže jsem na několik stáží, i dlouhodobých, vyrazil. A občas mě udivuje, že mladí lékaři těchto možností nevyužívají naplno. Ale jistě chápu, že někdo k tomu může mít dobré důvody, nemusí to být vždy jednoduché.



### **Jak vypadá vaše pracovní náplň? Dostanete se vůbec k práci s pacienty?**

Naštěstí ano. Říkám naštěstí, protože jsem přesvědčen, že bez trvalých medicínských praktických aktivit nelze dělat optimálně ani ty další pracovní povinnosti, které jsou mými úkoly. Kromě výuky je to jistě i výzkum a administrativní činnosti týkající se vedení ústavu, ale nejen to. Jsem předsedou odborné společnosti (ČSAKI ČLS JEP), s čímž jsou svázány povinnosti odborného, ale i manažerského charakteru. Kromě toho se snažím pěstovat intenzivní kontakty mezinárodní, zejména v rámci Evropské Akademie Alergologie a Klinické Imunologie (EAACI), kde jsem byl v minulosti několik let členem exekutivního výboru. Od této organizace jsem v roce 2017 obdržel ocenění Charles Blackley Award za pokroky v oblasti alergologie a klinické imunologie. V roce 2022 jsem byl prezidentem kongresu EAACI, který se konal v Praze a zúčastnilo se ho téměř 10 000 účastníků. Tento kongres byl oceněn primátorem Prahy jako nejlepší mezinárodní kongres roku. Tyto aktivity nelze jistě považovat za klasickou pracovní náplň, nicméně se v různých podobách opakují dlouhodobě, a zaberou tak nezanedbatelně času a energie.

### **Zabýváte se tedy také výzkumem?**

Především tím, který souvisí s alergiemi, v současnosti dominuje problematika hmyzí alergie, kde jsme zapojeni v rámci výzkumu i do mezinárodní spolupráce. Tuto oblast vidíme jako prioritní i z hlediska její potenciální závažnosti, protože pacienti mohou mít až život ohrožující alergické reakce.

Dále se účastníme společných výzkumů například s I. interní klinikou, Biomedicínským centrem a dalšími plzeňskými a pražskými pracovišti.

Nejnověji jsme se začali zabývat i tzv. studiiemi z reálné praxe, které jsou založené na analýze dat získaných z rozsáhlých databází zdravotních pojišťoven a dalších institucí. Ve spolupráci s Fakultou biomedicínského inženýr-

ství ČVUT jsme zahájili projekt, ve kterém se zaměřujeme na problematiku alergenové imunoterapie, což je jedna z možností léčby alergií.

Máme snahu do výzkumných aktivit zapojit i studenty, což se daří se střídavými úspěchy. Často narážíme na to, že k této práci je zapotřebí více zkušeností a vzdělání. Pro studenty je to tedy mnohdy jen jakási mechanická činnost, a to je pak pochopitelně moc nebaví. Doufám ale, že i v tomto bude mít dobrou odezvu náš nový způsob výuky.

### A tím je?

Dříve jsme učili náš předmět v zimním semestru třetího ročníku, kdy ještě studenti nemají příliš zkušeností s klinickými obory. Museli jsme se tedy omezovat více na výuku teorie. Letos poprvé je předmět v zimním semestru 4. ročníku a nově se snažíme výuku maximálně zaměřit klinickým směrem, tedy mnohem více do praxe. Studenti mají kromě přednášek i semináře, na které skupiny studentů dále dělíme, část jde na ambulanci, část do laboratoře a část diskutuje kazuistiky a další témata. Doufáme, že odezva od studentů bude pozitivní.

### Obligátní otázka na závěr. Jak odpočíváte, co vám dělá radost?

Především cestování různě po světě, to je pro mě největší relaxace a přísun pozitivních dojmů. A turistika, občas horská nebo i vysokohorská. Jezdím také docela hodně na kole, lyžuji a příležitostně i nějaký ten další sport. S přibývajícím věkem si víc a víc uvědomuji, jak je pohyb důležitý. Často není čas a někdy je člověk unavený tak, že už nemá chuť nic dělat. Je nutné se snažit to překonat, ne vždy se to podaří... Občas si přečtu nějakou knihu, asi jako každý.

### Máte nějaký sen, kam byste se chtěl podívat?

Na světě je spousta krásných a zajímavých míst, která jistě všechna vidět určitě nestihnu. Láká mě jižní Afrika, kde jsem nikdy nebyl. Krásná místa jsou v Jižní Americe, kterou jsem sice několikrát navštívil, ale viděl jsem jen malinký zlomek toho všeho, co bych chtěl. Ale napadá mě jistě i spousta jiných míst. Uvidíme, co přijde.



### DŮLEŽITÉ MILNÍKY:

- 1983 – promoce na LFP UK
- 1986 – atestace I. stupně v oboru interní lékařství
- 1990 – atestace nástavbová v oboru alergologie a klinická imunologie
- 1993 – dizertace (CSc.) „Mechanismy anafylaktických reakcí na myorelaxancia, možnosti stanovení specifických IgE a IgG4 protilátek a jejich význam“
- 1995 – habilitace na téma „Klinické aspekty reakce přecitlivělosti I. typu“
- 2015 – jmenování profesorem pro obor Lékařská imunologie
- 1983–1993 – působí na Oddělení klinické imunologie a alergologie FN Plzeň,
- 1993 – vedoucí Ústavu imunologie a alergologie LFP UK a FN Plzeň

### ZAHRANIČNÍ STÁŽE:

- 1992 – Pneumoalergologické odd. Univerzitní nemocnice, Marseille, Francie
- 1993 – ORL klinika Všeobecné nemocnice, Vídeň, Rakousko
- 2000 + 2003 – Laboratoř Meakins – Christie, McGill Univerzita, Montreal, Kanada

### ČLENSTVÍ VE SPOLEČNOSTECH:

- Česká společnost alergologie a klinické imunologie ČLS JEP – předseda (od 2017)
- Česká imunologická společnost - člen
- Evropská akademie alergologie a klinické imunologie - člen výkonného výboru (2005-2007), člen výboru NAS (od 2015)
- Evropská unie lékařů specialistů (UEMS) – alergologická sekce – místopředseda (2007-2015)
- Člen v mnoha redakčních radách českých i zahraničních periodik

### CENY A UZNÁNÍ:

- Cena Vladimíra Zavázala (ČSAKI) 2005
- Charles Blackley Award (EAACI) 2017
- Čestné členství ČSAKI ČLS JEP 2018





# Biomedicínské centrum slaví kulatiny

Centrum, jehož činnost je orientována na výzkum se zaměřením na výchovu studentů doktorského studijního programu, bylo otevřeno na podzim roku 2014.

**K** prvním konkrétnějším diskusím o záměru vybudovat centrální výzkumný ústav fakulty s podporou ohlášených operačních programů došlo na podzim r. 2008 na popud tehdejšího p. děkana, doc. Kouzenského. Vlastní intenzivní příprava projektu Biomedicínského centra pak vyústila v podání projektu na přelomu r. 2009 a 2010 v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI). Realizační fáze projektu byla zahájena v roce 2012, kdy byly oficiálně ustaveny vědecké týmy a rozběhla se stavba centra. Spolu s vedlejší budovou, kde byly umístěny některé teoretické ústavy fakulty, se jednalo o první počín, který vyústil ve vybudování moderního kampusu vedle fakultní nemocnice.

Na počátku přípravy celého projektu byla vize centralizovat výzkum z jednotlivých ústavů a klinik Lékařské fakulty pod jednu instituci a poskytnout vědcům technické zázemí se špičkovým vybavením. Tato snaha, u jejíhož zrodu stáli prof. Milan Štengl, prof. Milena Králíčková a prof. Martin Matějovič, vyvrcholila 17. října 2014, kdy bylo již plně vybavené Biomedicínské centrum oficiálně otevřeno. Jednalo se o zcela unikátní počín, který neměl do té doby na lékařské fakultě obdoby – vzniklo centrum, které se nezabývá výukou pregraduálních studentů, ale jeho činnost je orientována čistě výzkumně se zaměřením na výchovu studentů doktorského studijního programu. To mohlo zpočátku vést i k určité nedůvěře některých kolegů. Biomedicínské centrum si však za

10 let své činnosti vybuodovalo stabilní pozici na fakultě a tuto počáteční skepsi se podařilo zcela rozptýlit.

Ve fungování Biomedicínského centra lze identifikovat několik milníků. Především se jednalo o skončení původního projektu financovaného ze strukturálních fondů (OP VaVpI), který byl částečně nahrazen Národním programem udržitelnosti (NPU) z národních zdrojů. Tento program pokryl poloviční financování centra. Druhou polovinu bylo potřeba zajistit z grantových projektů, neveřejných/komerčních zdrojů a institucionálního financování. Projekt NPU skončil v polovině roku 2020. Od té doby se již nemůžeme spoléhat na jisté zdroje. V tomto období se podařilo získat několik „velkých“ projektů jako například FIND (Fighting Infectious Diseases, Centrum výzkumu infekčních nemocí, výzva Excelentní výzkum) a AMTMI (Aplikace moderních technologií v medicíně a průmyslu, výzva Předaplikační výzkum pro ITI, ve spolupráci se ZČU). Projekt FIND celkově (2018-2022) přinesl centru finanční prostředky ve výši 184 mil. Kč. Kromě zajištění provozních a osobních nákladů tento projekt umožnil i další rozšíření a doplnění investičního přístrojového vybavení centra, např. pořízení nového hmotnostního spektrometru. Díky projektu AMTMI byl zajištěn počítačový tomograf (CT) pro práci s experimentálními zvířaty. Velkým úspěchem bylo získání a v letošním roce úspěšné ukončení projektu ChaPEROn (ERA Chair







Foto Libor Kočí

Position for Excellent Research in Oncology) v rámci evropského programu Horizon 2020 (výzva ERA Chairs). Hlavním cílem tohoto projektu bylo získání excelentního zahraničního vědce na podporu onkologického výzkumu. Tuto pozici úspěšně zastával prof. Kari Hemminki, který předtím působil na Deutsches Krebsforschungszentrum v Heidelbergu. Významnou položku rozpočtu centra tvoří každoročně prostředky z národních grantových agentur – Agentury zdravotnického výzkumu a Grantové agentury České republiky. Každoročně tak Biomedicinské centrum hospodaří s prostředky ve výši 100–120 mil. Kč. Většina z těchto prostředků je účelově určená na konkrétní výzkumné projekty.

I když jsou v posledních letech získané granty součástí hodnocení vědeckého výkonu, je nutné si uvědomit, že se jedná pouze o prostředek, ale cílem by měl být vždy posun lidského poznání. Tímy Biomedicinského centra na vědeckém poli dosahují excelentních, mezinárodně konkurenceschopných výsledků. Výzkum centra je zaměřen několika směry – velkou skupinu tvoří týmy zabývající se infekční problematikou z různých pohledů. Jedná se o sepsi (skupiny prof. Matějoviče a prof. Štengla), antibiotickou rezistenci (skupina prof. Hrabáka), infekčních komplikací u pacientů s transplantovanou ledvinou (skupina prof. Reischiga). Dalším směrem je problematika nádorových onemocnění řešená na úrovni experimentální chirurgie (skupina prof. Lišky), farmakogenomiky (skupina prof. Součka), molekulární epidemiologie (skupina prof. Hemminkiho) a nádorové biologie a imunologie (skupina Dr. Holubové). Další výzkumné týmy se věnují neurofyzilogii (skupina doc. Ježka), reprodukční medicíně (skupina doc. Nevorala) a kvantitativní histologii (skupina prof. Tonařa a Dr. Vištejnové). V posledních letech se dynamicky rozvíjí i výzkum v oblasti tkáňového inženýrství, při kterém jsou úspěšně využívány zkušenosti pracovníků laboratoře preklinických studií (vedoucí Dr. Klein) a skupiny Dr. Vištejnové.

Pokud měříme výzkum scientometrickými parametry, došlo od otevření Biomedicinského centra k výraznému nárůstu publikační aktivity. V roce 2014 publikovali pracovníci centra v časopisech s IF 60 publikací. V posledních letech se každoročně jedná o cca 140 publikací, přičemž více než 75 % z nich je publikováno v časopisech nad mediánem oboru (Q1, Q2). Biomedicinské centrum se tak významně podílí na publikační aktivitě celé lékařské fakulty a má jednoznačný podíl na skutečnosti, že se naše fakulta ve vědecké oblasti rozhodně nenachází na chvostu při srovnání s ostatními lékařskými fakultami ČR. Dva pracovníci Biomedicinského centra se stali i univerzitními koordinátory vědních oblastí programu Cooperatio, a to prof. Václav Liška programu Surgical Disciplines a prof. Jaroslav Hrabák programu Immunity and Infection.

Za 10 let činnosti si Biomedicinské centrum vybudovalo pevné postavení v rámci struktury Lékařské fakulty UK v Plzni. Daří se získávat prostředky na vědecké projekty z národních i mezinárodních a komerčních zdrojů. Unikátnost prováděného výzkumu spočívá především v komplexním pojetí infekční a nádorové problematiky. V těchto oblastech patříme mezi mezinárodně konkurenceschopné instituce. Do další dekády si přejme, aby pokračoval pozitivní trend při získávání finančních prostředků na výzkum a aby v centru pracoval dostatek vědců, kteří přichází se zcela inovativními nápady a výzkumnou práci posouvají dále než na pouhé reprodukční umění.

*Redakčně kráceno. Článek v původním rozsahu a s více fotografiemi najdete na webu LFP*

**prof. Ing. Jaroslav Hrabák, Ph.D.,  
manažer Biomedicinského centra**  
**prof. MUDr. Milan Štengl, Ph.D.,  
vědecký ředitel Biomedicinského centra**



# Ohlédnutí za projektem Chaperon aneb jak to bylo doopravdy

S přelomem července a srpna letošního roku naše fakulta úspěšně ukončila pětiletou implementaci projektu Chaperon.

Chaperon náleží do výzvy ERA Chairs evropského programu Horizont 2020, a to pod číslem 856620. Přichází tak čas obligátního bilancování nad jeho výsledky, ale raději než samochválou zavánějící „poplácání se“ proložené dávkou progresivně znějících cizích slov bychom rádi přiblížili, o čem „Chaperon“ byl, jak vznikl a co nám a snad i vám přinesl.

Cílem projektu s plným názvem „ERA Chair Position for Excellent Research in Oncology“ bylo, jak ostatně výzva ERA Chairs předepisuje, získat pro naši instituci vědce a výzkumného manažera světového formátu, aby pomohl pozvednout naši výzkumnou excelenci a také zrevidovat související manažerské postupy. Pro tuto roli se nám podařilo získat prof. Kari Hemminkiho, uznávaného genetika a epidemiologa nádorových onemocnění, který, ač rodilý Fin, k nám přišel po dlouholetém působení ve švédském Karolinska Institutet a posléze německém DKFZ v Heidelbergu. Již v době svého nástupu se profesor Hemminki mohl pyšnit H-indexem přesahujícím stovku. Zcela záměrně píšeme „mohl“, protože tak nečinil, naopak vždy vystupoval s naprostou skromností, a to jak vůči nám kolegům, tak ze svého vozu, jímž je několik desetiletí staré červené kombi Volvo, které možná mnozí z čtenářů s lehkým údivem vidali na parkovišti.

Ale to bychom začínali od prostředka, protože takový projekt se na fakultě nezjevil z ničeho nic. Jeho stopy je možné sledovat až do roku 2014, kdy na zadání (tehdy as. MUDr.) Václava Lišky tým Miroslavy

Svobodové, Petra Hoška a Markéty Maurer podal první, posléze neúspěšný projektový návrh do výzvy H2020. Snahy o získání evropského financování v různých výzvách se pak s lehkými obměnami týmu každoročně opakovaly. Za projektové oddělení se jich brzy příkladně ujala Jitka Horáková a z vědeckého týmu vytrval Petr Hošek. V roce 2017 se k nim jako hlavní autor připojil Pavel Pitule a společně odevzdali první návrh projektu Chaperon, který nebyl přijat, nicméně posloužil jako základ k příslovečnému „znovu a lépe“. Reparát proběhl i přes odchod Dr. Pituleho hned v následujícím roce a tentokrát již úspěšně.

Tak se tedy stalo, že jsme Chaperon „dostali“. Pocity projektového týmu byly samozřejmě smíšené. Na jednu stranu obrovský úspěch a pocit zadostiučinění po letech snahy. Na straně druhé strach z velkého neznáma s jedinou jasně danou konstantou – závazkem ke spoustě práce v dalších více než pěti letech. A tato konstanta byla do našich pracovních rovnic dosazena prakticky okamžitě, když jsme se během přípravy grantové dohody začali seznamovat s evropskou projektovou administrativou.

Co nám Chaperon vlastně přinesl? Světovou kapacitu v osobě prof. Hemminkiho, novou Laboratoř translační genomiky nádorových onemocnění v Biomedicínském centru, stovku impaktovaných výzkumných článků, řadu kurzů, akcí a výukových materiálů a také cenné zkušenosti projektového personálu s fungováním programu Horizont. V neposlední řadě také peníze. Příjemní matematikou vyjádřeno to bylo ne-

Účastníci  
konference  
CUCAP v Praze,  
květen 2023







celých 2,5 milionu euro, přičemž většina této finanční dotace pokrývala personální náklady.

Zde se do podvědomí zcela pochopitelně vkrádá otázka, k čemu je tohle všechno dobré někomu, jehož výplatní páska zůstala touto dotací nedotčena. Rádi bychom proto v krátkosti zkusili i ty, pro něž Chaperon představoval jen logo na prezenční listině nebo obtěžující anglický newsletter v mailové schránce, přesvědčit o přínosech, které projekt poskytli nám všem.

Vrátíme-li se k financím, je snad jasné, že rozpočet fakulty je omezený a že jakákoli injekce na straně jedné ušetří prostředky pro použití jinde, ať už na personální zajištění těch, kteří si zrovna v projektových snahách vytáhli černého Petra a čelí momentálnímu výpadku financování, nebo kmenových pozic, které projektové zajištění personálem neumožňují. Zde je potřeba uvést, že v programu Horizont jsou projektové mzdy důsledně porovnávány s institučními sazbami mimo projekt a nemohou být vyšší. Pokud tedy nedochází k nárůstu úvazku, není účast v takovém projektu pro pracovníka spojena se zásadním ztučením výplaty. Dalo by se také namítat, že s příchodem prof. Hemminkiho a vznikem nové „chaperonní“ laboratoře v Biomedicínském centru přišla řada nových zaměstnanců, takže získané financování bylo směřováno tam, a pro zbytek fakulty to

byla příslovečná „nula od nuly“. To platí pouze částečně, protože do nové laboratoře se zapojila i řada stávajících pracovníků, nemluvě o spolupracujícím výzkumném personálu a administrativním projektovém týmu, který byl z projektu podpořen.

To ale neznamená, že by nově přichází jádro Laboratoře translační genomiky nádorových onemocnění nebylo pro zbytek fakulty přínosem. Týmu této laboratoře, z něhož musíme (s velkou omluvou všem nejmenovaným) zmínit Dr. Filipa Ambrozkiewiczze a Dr. Andriye Trailina, se totiž během projektu Chaperon podařilo pod vedením prof. Hemminkiho získat další projekty, které na naši fakultu přinesou necelé 2 miliony euro navíc. Nemusíme se tak bát, že by tato laboratoř, jež mimochodem i po skončení projektu pokračuje v plné síle, byla nyní pro zbytek fakulty přítěží – naopak, při zohlednění všech faktorů „si na se sebe vydělá“ a pravděpodobně „ještě zbyde“. A co jsou tyto další faktory? Již jsme zmínili stovku publikací, což nebyl jen řečnický obrat; v projektu jsme opravdu vykazali rovných 100 výzkumných článků v impaktovaných periodících (namísto slíbených 40), přičemž třetina z nich byly publikace prvního kvartilu s prvním nebo korespondujícím autorem z projektu Chaperon. Že se takový publikační úspěch podepíše na vědeckém hodnocení fakulty a následném financování, je nasnadě, stejně jako to, že o zhoršení se jednat rozhodně nebude.

**Co nám Chaperon vlastně přinesl? Světovou kapacitu v osobě prof. Hemminkiho, novou Laboratoř translační genomiky nádorových onemocnění v Biomedicínském centru, stovku impaktovaných výzkumných článků, řadu kurzů, akcí a výukových materiálů a také cenné zkušenosti projektového personálu s fungováním programu Horizont. V posledních řadě také peníze.**



Foto Tomáš Ťupa

Další číselný ukazatel je počet 16 zahraničních výzkumníků a Ph.D. studentů zapojených do projektu. Zde se nejedná o nucenou úlitbu všudypřítomným internacionalizačním tlakům a multikulturalismu, ale zcela přirozený sled vývoje. Chceme-li být konkurenceschopní v mezinárodním měřítku, tak nám jednoduše nezbyvá nic jiného než v mezinárodním prostředí plně operovat, čehož je mezinárodní složení personálu samozřejmě součástí. Leckdy se to pochopitelně neobejde bez zádrhelů, které je potřeba si otevřeně připustit, ať už se jedná o jazykovou bariéru, odlišné kulturní a pracovní zvyklosti nebo administrativní překážky. Ale jinak to nejde – chceme-li mít šanci získat ty nejlepší pracovníky, nemůžeme očekávat, že je všechny najdeme v české kotlině nebo snad v Plzeňském kraji, jakkoli jsou tyto lokality na skutečně vysoké akademické úrovni.

V přehledu benefitů projektu Chaperon jsme zmínili také kurzy, workshopy, semináře a podobné akce, stejně jako výukové příležitosti a materiály. Na obligátních „prezenkách“ se nám za 5 let sešlo 2856 podpisů od účastníků těchto událostí. Hlavní je, a rádi bychom tomu věřili, že jsme zaměstnancům fakulty mohli nabídnout něco, co tu předtím možná nebylo, ať už to byla větší možnost rozšířit si o trochu své administrativní znalosti, navázat kontakt či spolupráci s kolegy z jiných součástí fakulty, ponořit se do odborné diskuse anebo se jen pobavit u akcí, jakou byla například fotosoutěž Nerd Art Prize, jejíž plody zdobí i chodby fakulního kampusu.

Jako poslední přínos jsme zmínili i zkušenosti projektového týmu s realizací velkého evropského projektu. Tyto zkušenosti mají nejen podstatnou praktickou hodnotu, ale skýtají i zajímavé poznání. V českém prostředí je zvykem Evropskou unii kritizovat pro její přebujelou byrokracii, což se ovšem od našich poznatků z fungování projektové administrativy diametrálně odlišuje. Všechna pravidla implementace

projektu dávala smysl a poskytovala nám jako řešiteli dostatečný manévrovací prostor v čerpání rozpočtu a plnění cílů projektu pro reakce na nejrůznější situace, jakou byla například covidová pandemie. Žádné absurdity, jako například pokuty za „přeplnění“ monitorovacích indikátorů (známé z některých národních výzev), se nekonaly. Snaha „aby to celé dávalo smysl“ je patrná i z vývoje projektových výzev, které se v dalších kolech postupně přizpůsobují potřebám zadatelů, raději, než aby je zatěžovaly dalšími a dalšími restrikcemi.

Chybí už jen říct, kdy podáváme příští projekt, který se všemi těmi zkušenostmi zaručeně dostaneme. Na to je ale brzy. Zatím k tomu všemu můžeme říct pouze: „Uvidíme...“

Ať už ale projekt Chaperon bude mít svého nástupce či nikoli, je jasné, že bez široké podpory napříč fakultou se to neobejde. Chaperonu se této podpory dostalo, a sluší se za ni poděkovat. Děkujeme tedy prof. MUDr. Milanu Štenglvi, Ph.D., který se zhostil role oficiálního koordinátora projektu, prof. MUDr. Mileně Králíčkové, Ph.D., za podporu na celouniverzitní úrovni, prof. Ing. Jaroslavu Hrabákovi, Ph.D., za kooperaci na úrovni Biomedicínského centra a Ing. Marii Klečkové za spolupráci s managementem fakulty. Dík největší ale samozřejmě náleží prof. Hemminkimu, jehož vědecká excelence byla zásadní pohonnou jednotkou táhnoucí Chaperon k úspěšnému konci. Poslední, čestné místo v seznamu děkovaných (v kontrastu s obvyklým pořadím autorů vědeckých prací) pak náleží týmu výzkumníků Laboratoře translační genomiky nádorových onemocnění. Bez jejich nasazení by byly ostatní snahy marné a díky jsou tak více než namístě.

**Za projektový tým Chaperonu:  
Petr Hošek, Jitka Horáková, Václav Liška**



# Labyrintem paměti

**Centrum podpory výuky při Lékařské fakultě v Plzni opět pro studenty připravilo pásmo přednášek a workshopů, tentokrát zaměřených na podporu efektivního učení díky porozumění paměťovým procesům.**

Listopadová přednáška “Paměť jako nástroj: Jak efektivně ukládat a vybavovat informace” přilákala více než 70 zvědavých účastníků. O týden později pak přednáška proběhla i v anglickém jazyce. Doc. MUDr. Karel Ježek, Ph.D., provedl účastníky velice poutavě tajemnými zákoutími paměti a představil studentům několik zcela esenciálních zásad, jejichž dodržování přispívá k dlouhodobému zapamatování a schopnosti vybavit si informace ve správnou chvíli.

Studenti opustili Hnědou posluchárnu s novými poznatky o tom, jak paměť funguje, jak ji mohou posílit a jak zásadní roli hraje motivace, což je zvláště v období blížících se zkoušek neocenitelné. Nicméně byli také varováni, aby si dávali pozor, koho si posadí ke stolu. Na vysvětlenu pro ty z vás, kteří se přednášky neúčastnili, doplňujeme, že jedním z doporučených postupů byla také technika paměťového paláce.

Na přednášky doc. Ježka navázaly praktické workshopy vedené Mgr. Ditou Macháčkovou, které se zaměřily na praktické využití technik učení a zapamatování. Studenti se seznámili například s Feynmanovou metodou, která je postavena na principu vysvětlování na-

učeného vlastními slovy, což pomáhá odhalit mezery v porozumění, s konceptem myšlenkových map, s technikou chunking či opět s technikou paměťového paláce.

Součástí programu byla i testovací cvičení, při nichž studenti porovnávali efektivitu různých přístupů k učení. Dvě skupiny pracovaly s rozdílnými technikami – jedna se soustředila na klasické memorování a druhá využívala kombinaci vizualizace, asociací, generování, myšlenkovou mapu a loci systém. Výsledky ukázaly, že studenti, kteří aplikovali vědecky ověřené postupy, dosáhli lepších výsledků při zpětném vybavování informací.

Dita Macháčková také zdůraznila význam plánování, disciplíny a pravidelného tréninku. „Schopnost učit se není pevně dána, každý se může v této oblasti zlepšovat. Důležité je přemýšlet o vlastním učení a zkoušet se v tomto směru rozvíjet,“ podotkla a zároveň poukázala na to, že žádná z technik není samospásná, ale pokud je umíme správně využít, mohou proces učení zefektivnit.

**Bc. Martin Langer, Mgr. Dita Macháčková**



# Září ve znamení mezinárodních jazykových konferencí

Vyučující Ústavu jazyků se v září zúčastnili dvou konferencí. Tou první byla 18. mezinárodní konference CercleS (European Confederation of Language Centres in Higher Education) a mezinárodní konference Výuka jazyků na lékařských fakultách se konala v Praze.

Tyto konference probíhají pod záštitou národních asociací, v našem případě se jedná o CASALC (Czech and Slovak Association of Language Centres). Konference v Durhamu ve Velké Británii se účastnily Mgr. Alena Holá, PhDr. Tamara Kopřivová a Katja Kulháňková.

Cílem konference s názvem „Multilingualism and the Anglosphere“, které se zúčastnilo více než 300 delegátů z 28 zemí, bylo informovat o zkušenostech získaných na jazykových pracovištích univerzit napříč Evropou, sdílet a hodnotit tyto zkušenosti a následně diskutovat možnosti jejich dalšího využití v pedagogické praxi, a přispět k rozvoji mezinárodního partnerství. Téma konference poukazuje na monolingvismus v Británii se zaměřuje na roli angličtiny jako globální lingvy francy a uplatnění multilingvismu v evropských zemích. Klíčové přednášky toto hlavní téma výstižně reflektovaly.

Třídenní konference nabídla účastníkům čtyři plenární přednášky, přes 100 prezentací, 15 interaktivních workshopů a také speciální prezentaci posterů. Prezentující se kromě hlavních témat (multilingvismus a pluralingvismus a globální angličtina) věnovali i dalším zajímavým a aktuálním oblastem: roli technologie a umělé inteligence v jazykovém vzdělávání, interkulturní komunikaci a kompetenci, hodnocení a testování, současnosti a budoucnosti univerzitních jazykových center a jejich vzájemné spolupráci atd. Hlavní téma multilingvismus bylo podpořeno i vysláním cen pro nejlepší prezentace, workshopy a postery s tímto zaměřením.

Nás nejvíce zaujaly příspěvky týkající se řízení jazykových center a využití jazykových kompetencí pro profesní růst. Jazyková vybavenost umožňuje mezinárodní mobilitu a rozšiřuje spektrum pracovních příležitostí v Evropě 21. století.

Svoje profesní zaměření jsme představily v sekci Global English, a to příspěvkem „English as a Lingua Franca in the Language Classroom of Czech Medical Students“. V prezentaci jsme informovaly o obsahu výuky zaměřené na osvojení si lékařské terminologie a na komunikační schopnosti a dovednosti budoucích lékařů. Zabývaly jsme se i tématem vztahu angličtiny a latiny ve výuce lékařské angličtiny. Součástí prezentace a následné diskuse bylo i představení nových výukových programů (v prostředí Moodle) a naší učebnice English for Medical Students.

Ve dnech 11. a 12. září 2024 hostila 2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze 3. ročník mezinárodní konference „Výuka jazyků na lékařských fakultách“. Akce, pořádaná Ústavem jazyků 2. LF UK, byla zaměřena na výměnu zkušeností, inovativní přístupy a trendy v jazykovém vzdělávání soustředěné na potřeby budoucích lékařů. Konference zahrnovala plenární přednášky, workshopy i tematické sekce věnované konkrétním jazykovým otázkám. Za naše pracoviště se účastnily Mgr. Lenka Jindrová a Mgr. Dita Macháčková.

Program konference byl bohatý na příspěvky týkající se výuky latiny, češtiny pro cizince a angličtiny v medicínském kontextu. Například PhDr. Lída Holá představila koncept chystané učebnice Čeština Expres pro pracovníky ve zdravotnictví, která bude určena nerodilým mluvčím pracujícím v českém zdravotnictví.

Mgr. Dita Macháčková prezentovala příspěvek na téma „Interkulturní komunikace v medicíně a její odraz v jazykové přípravě

zahraničních studentů lékařství“, kde se zaměřila na význam interkulturní kompetence pro budoucí lékaře a na to, jak je možné tuto dovednost efektivně integrovat do jazykové výuky pro (nejen) zahraniční studenty medicíny. Diskutovala o metodách a přístupech, které mohou studentům pomoci lépe porozumět kulturním rozdílům a zlepšit jejich komunikaci s pacienty z různých kulturních či jazykových prostředí.

Velmi pestrá byla i „latinská“ sekce pražské konference. S latinou souvisela již úvodní plenární přednáška prof. MUDr. Davida Kachlíka, Ph.D., „Jazyk ve službách studentů medicíny“ o významu znalosti latiny, potažmo řečtiny, pro studium anatomie, a to jak z pozice studentů, kterým porozumění odborným názvům významně ulehčuje jejich pochopení a zapamatování, tak z pozice vyučujících.

Poutavé byly i přednášky či workshopy představující inovativní vyučovací přístupy k předmětu či využití kreativních a interaktivních prvků ve výuce.

Konference se koná každý druhý rok a je neocenitelnou platformou pro výměnu poznatků a zkušeností mezi odborníky v oblasti jazykového vzdělávání na lékařských fakultách, neboť je svého druhu jediná. V roce 2026 se její konání plánuje na naší lékařské fakultě.

**Ústav jazyků LF UK v Plzni**





# Spojení laboratoře a klinické praxe: od výsledků k lepšímu osudu pacienta

IX. ročník Konference klinických laboratoří, pořádaný Ústavem klinické biochemie a hematologie ve spolupráci s Radou kvality klinických laboratoří a všemi laboratořemi fakultní nemocnice, se konal 14. listopadu v Azurové posluchárně v kampusu Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni.



Akce se konala hybridní formou, přilákala 57 prezenčních a 142 online účastníků, a oslovila tak odborníky z celé České republiky: lékaře, bioanalytiku, zdravotní laboranty, všeobecné sestry apod. Tato konference se připojila k iniciativě European Laboratory Day organizované Evropskou federací laboratorní medicíny (EFLM), která chce upozorňovat na klíčovou úlohu laboratoří v péči o pacienta.

V tomto duchu se neslo i motto konference „Spojení laboratoře a klinické praxe: od výsledků k lepšímu osudu pacienta“. Ředitel Fakultní nemocnice Plzeň, MUDr. Václav Šimánek, Ph.D., tuto myšlenku v úvodním slově vyzdvihl porovnáním „laboratoř dává klinikům křídla“.

Hlavní program tvořilo 12 prezentací ve třech hlavních blocích: Point-of-Care Testing (POCT), Preanalytická fáze a Interpretace laboratorních výsledků. Účastníci se dozvěděli o aktuálních výzvách

a možnostech moderní laboratorní diagnostiky, včetně implementace nových metod, minimalizace chyb v preanalytické fázi a zlepšení komunikace mezi laboratořemi a klinikami. Diskutovalo se například o správném odběru krve z katétrů, supervizi POCT metod nebo vlivu laboratorních výsledků na rozhodování lékařů.

Díky e-learningovému týmu Lékařské fakulty v Plzni (portál PO>STUDIUM) se mohla akce pořádat hybridně, všechny prezentace budou nahrané a zdarma dostupné na portálu PO>STUDIUM. Zájemci mohou absolvování kurzu s nahrávkami přednášek obdržet kredity celoživotního vzdělávání.

**MUDr. Daniel Rajdl, Ph.D., přednosta Ústavu klinické biochemie a hematologie LFP UK a FN Plzeň**

# Viktor Hlaváč získal prestižní grant PRIMUS

**Mgr. Viktor Hlaváč, Ph.D., vědecký pracovník Biomedicínského centra Lékařské fakulty v Plzni Univerzity Karlovy, dosáhl významného úspěchu. Získal prestižní grant PRIMUS. Je to teprve podruhé, kdy jej obdržel výzkumník z Lékařské fakulty v Plzni.**

Hlaváčův projekt se zaměřuje na výzkum cirkulárních RNA (circRNA) a jejich role v chemoterapeutické rezistenci u pacientů s kolorektálním karcinomem.

Grantové schéma PRIMUS je určeno pro podporu mladých vědců a rozvoj excelentní vědy na Univerzitě Karlově. Program poskytuje příležitost perspektivním výzkumníkům, aby mohli na univerzitě budovat nezávislé výzkumné týmy a realizovat inovativní projekty. Podmínkou úspěchu při výběru podpořených žadatelů je vynikající kvalita projektu, vysoká inovativnost a silný potenciál pro následnou mezinárodní spolupráci.

Projekt dr. Hlaváče s názvem „Úloha cirkulárních RNA v chemoterapeutické rezistenci u karcinomu tlustého střeva a rekta“ si klade za cíl identifikovat biomarkery, které mohou sloužit jako prediktory rezistence na chemoterapii, a tím přispět k rozvoji personalizované medicíny. Kolorektální karcinom je třetím nejčastějším typem rakoviny na světě a druhou nejčastější příčinou úmrtí na rakovinu. Přestože se mortalita postupně snižuje díky pokroku v léčbě a diagnostice, pětileté přežití pacientů zůstává kolem 65 %, což naznačuje, že invazivita a metastazování nadále představují závažný problém.

CircRNA jsou specifické molekuly, které hrají klíčovou roli v regulaci genové exprese. Díky své stabilitě a odolnosti jsou považovány za slibné biomarkery a potenciální terapeutické cíle. Projekt bude zahrnovat analýzu vzorků z primárních tumorů, přilehlých zdravých tkání a metastáz jater u pacientů s kolorektálním karcinomem. Hlavním cílem projektu je vyvinout neinvazivní krevní test založený na specifických circRNA, který by mohl být používán v klinické praxi ke sledování pacientů po léčbě. Tento nástroj by umožnil včasnou detekci relapsu nebo



metastáz, čímž by zlepšil prognózu pacientů a zvýšil šanci na úspěšnou léčbu. Kromě přímého přínosu pro pacienty má projekt také značný socioekonomický potenciál – včasná diagnostika a cílená léčba mohou snížit náklady na zdravotní péči a zlepšit kvalitu života pacientů.

Projekt přináší i širší výhody pro Lékařskou fakultu v Plzni. Získání grantu PRIMUS umožní vytvoření špičkového výzkumného týmu a posílení spolupráce s mezinárodními partnery. Plánovaná spolupráce zahrnuje přední laboratoře v Norsku a Irsku, což podtrhuje ambice projektu dosáhnout mezinárodního uznání a získat následné prestižní granty, například Evropské výzkumné rady (ERC).

**Projekt dr. Hlaváče s názvem „Úloha cirkulárních RNA v chemoterapeutické rezistenci u karcinomu tlustého střeva a rekta“ si klade za cíl identifikovat biomarkery, které mohou sloužit jako prediktory rezistence na chemoterapii, a tím přispět k rozvoji personalizované medicíny.**



# Memoriál doc. Pavla Fialy: Běh pro dobrou věc

V polovině října se v Borském parku v Plzni konal třetí ročník Memoriálu doc. Pavla Fialy.

Charitativním během studenti a zaměstnanci Lékařské fakulty v Plzni uctívají památku oblíbeného pedagoga a bývalého proděkana pro zahraniční studenty.

Docent Fiala byl uznávaným odborníkem na anatomii a významnou osobností fakulty, která ovlivnila životy mnoha studentů i kolegů. Memoriál na jeho počest pořádají studenti anglických studijních programů, kteří s ním byli v nejužším kontaktu.



Foto Tomáš Ťupa

Letošní akce se v příjemném podzimním odpoledni zúčastnily desítky běžců. Soutěžilo se v několika kategoriích, ale hlavním cílem nebylo vítězství, nýbrž pomoc potřebným. Výtěžek letošního ročníku byl opět věnován plzeňskému Hospici svatého Lazara, který poskytuje péči a podporu nevléčitelně nemocným a jejich rodinám. Organizátorům a všem účastníkům patří velký dík za jejich nasazení a ochotu pomáhat tam, kde je to třeba!



# Dentist-Loading víkend:

## Studenti stomatologie podruhé podpořili vzájemné vztahy mezi ročníky

Zaplněná Azurová posluchárna hostila v sobotu 9. 11. sedmdesát posluchačů všech pěti ročníků, letošních absolventů i zkušených doktorů, kteří si vzájemně v přátelském prostředí předávali informace z oboru.

Doc. MUDr. et MUDr. Lukáš Hauer, Ph.D. jako čestný host spolu s organizátory Alžbětou Wittovou a Václavem Kheillem poděkovali za čas, který studenti věnují rozšiřování svých vědomostí nad rámec studia. Dopoledne totiž patřilo studentským přednáškám, ve kterých si sami studenti velmi kvalitně zpracovali témata, se kterými se setkali na praxích nebo při vlastním studiu. Prvním tématem byla Pedostomatologie a přístup k dětskému pacientovi od Veroniky Staňkové (4. ročník). Představila praktické a respektující možnosti přístupu a rozvedla například Hallovu metodu s jejími riziky i odlišnými názory. OAK (oroantrální komunikace) byla přednáška Jakuba Maška (5. ročník) a pojednávala o možnostech terapie této komplikace. Zmínil využití různých typů sutur, laloků i štěpů. Následovala Eliška Smutná (5. ročník) s Estetikou různých tkání, která obsahovala mnoho poznatků o řezech i suturách v dutině ústní z klinických studií. Osteo-odonto-keratoprotézu představil Patrik Chmelař (4. ročník) velmi poutavou formou ojedinělého využití zubu při vracení zraku pacientům. Dopolední blok skončil vyhlášením soutěže 3D modelace, kterou vyhrál Alexander Baran (5. ročník) se svým kolénkem na trénování nepřímého pohledu v zrcátku.



Prezentace  
Jakuba Maška.

Se studenty trávili víkend i MUDr. Pavel Vlnař a MUDr. Jiří Zvolánek, kteří přispívali svými dlouholetými zkušenostmi k diskuzím i otázkám k tématům. V odpoledních hodinách se zapojili vlastními přínosnými přednáškami. Doktor Vlnař připravil téma Komplikací extrakcí a hojení kostních ran. V praxi tyto komplikace ukázali i studenti, kteří poutavě převyprávěli své dobrodružství při extrakcích ve Rwandě. V druhé části probral doktor Zvolánek Reprodukci maximální interkuspídace a centrálního vztahu, její význam uchvátil nejednoho studenta.

Stejně tak byli všichni uchváteni úrovní coffee-breaků, kde byl úžasný výběr chuťovek k zakousnutí. Účastníci se rozloučili večerním pub kvízem od MDDr. Jana Kličky a MDDr. Štěpána Bureše, kteří poskládali otázky nejen z kulturních oblastí, ale i z přednášek, které byly slyšet během dne. Volitelně byl celý víkend zakončen nedělním výletem po Sigmundově stezce a kolem košuteckých rybníků.

Vážíme si iniciativy všech zúčastněných a děkujeme všem, kteří pomáhali - od organizace a přípravy témat až po pečení a přípravu občerstvení. Děkujeme také fakultě, podporovatelům a panu přednostovi za vstřícnost a podporu podobných událostí.

**Tým Dentist-Loading**

Čestný host  
doc. Lukáš  
Hauer





# Oslavy výročí Stomatologické kliniky: Odras historie a závazek pro budoucnost

**Stomatologická klinika LFP UK a FN Plzeň letos slaví významná jubilea, která připomínají nejen bohatou historii, ale i rostoucí význam tohoto pracoviště v oblasti výuky a poskytování špičkové péče v oboru zubního lékařství.**

Prvním z nich je 75. výročí existence kliniky, která od svého založení 1. června 1949 dosáhla statusu moderního centra pro pregraduální a postgraduální vzdělávání a je poskytovatelem specializované péče ve všech odvětvích stomatologie.

Oslavy 75. výročí proběhly 2. října v kampusu naší lékařské fakulty v rámci tradičního přednáškového večera Spolku lékařů v Plzni ČLS JEP. Slavnostní večer zahájil ředitel FN Plzeň, MUDr. Václav Šimánek, Ph.D., a moderování s charismatem sobě vlastním se ujala prof. MUDr. Zdenka Ulčová-Gallová, DrSc. Večera se zúčastnila řada významných hostů, například přednostové stomatologických klinik a klinik ústní, čelistní a obličejové chirurgie, v plně obsazené Hnědé posluchárně nechyběli ani primáři z krajských nemocnic a další zástupci odborné i studentské veřejnosti. Velkým potěšením pak bylo setkání s řadou bývalých kolegů, nelze nejmenovat prof. MUDr. Jana Kiliána, DrSc. nebo doc. MUDr. Evu Záhlavovou, CSc.

Večer zahrnoval odborný program tvořený pěti tematickými přednáškami. Úvodní slovo patřilo přednostovi Stomatologické kliniky doc. MUDr. et MUDr. Lukáši Hauerovi, Ph.D., který shrnul klíčové milníky kliniky a nastínil současné výzvy a budoucí směry vývoje ve výuce i stomatologické péči. Prof. MUDr. et MUDr. Reně Foltán, Ph.D., měl příspěvek o pregraduálním a postgraduálním vzdělávání zubních lékařů,

a to i ve vztahu k dostupnosti zubní péče v ČR. Prof. MUDr. Vlasta Merglová, CSc. pak přiblížila specifika oboru dětské stomatologie a jeho historii na domácím pracovišti. Následovaly dvě odborné přednášky, které přinesly aktuální pohled i sdílení vlastních zkušeností v oblasti virtuálního plánování a 3D tisku v medicíně (prim. MUDr. MDDr. Jiří Genčur) nebo diagnostiky a léčby proliferativní verukózní leukoplakie (MUDr. Jan Liška, Ph.D.).

Druhou významnou událostí byl jubilejní 20. ročník odborného symposia Plzeňské pracovní dny, konaný 1.–2. listopadu v hotelu Primavera v Plzni. Kongres je každoročně pořádán Stomatologickou klinikou pod záštitou LF UK v Plzni a FN Plzeň. Tradiční formát symposia přinesl první den zaměřený na maxilofaciální chirurgii a spolupracující obory, druhý den byl pak věnován dalším specializacím zubního lékařství. Akce se účastnilo 296 posluchačů (176 lékařů, 70 NELZP a 50 studentů)

Obě akce byly důstojnou oslavou minulosti i závazkem do budoucnosti, a to klást důraz na kvalitní vzdělávání a péči v oboru zubního lékařství tak, abychom obstáli i v mezinárodním měřítku.

**Doc. MUDr. et MUDr. Lukáš Hauer, Ph.D.,  
přednosta Stomatologické kliniky LFP UK a FN Plzeň**

**Obě akce byly důstojnou oslavou minulosti i závazkem do budoucnosti, a to klást důraz na kvalitní vzdělávání a péči v oboru zubního lékařství tak, abychom obstáli i v mezinárodním měřítku.**

# Tři v jedné: Studentka medicíny, krasobruslařka, trenérka

Anně Velichové dává medicína hlubší pohled na lidské tělo a krasobruslení ji učí trpělivosti, vytrvalosti a týmové spolupráci.



Foto spolek Díky, trenére

Anna Velichová, studentka třetího ročníku plzeňské lékařské fakulty, zvládá jak náročné studium, tak závodní krasobruslení a také trénování malých krasobruslařů. „Každý den je pro mě boj s časem, kdy se musím rozhodnout, jak rozdělit svou pozornost mezi učení a sport. I když je to vyčerpávající, je to také obrovská motivace. Každý trénink na ledě, každé dítě, které se posune o krok vpřed, mi dává energii pokračovat, i když jsem unavená. A naopak, i když se někdy dostanu pod tlak studijních povinností, sport mi pomáhá udržet rovnováhu – je to místo, kde zapomenou na stres,“ říká.

## Takže vidíte ve studiu a v krasobruslení dokonce propojení?

Ano. Skloubit studium s trénováním dětí je někdy opravdu těžké a náročné, ale je to zároveň něco, co mi dává smysl. Je to nejen o organizaci času, ale i o lásce k oběma těmto oblastem. Medicína mi dává hlubší pohled na lidské tělo, na to, jak funguje, a krasobruslení mě učí trpělivosti, vytrvalosti a týmové spolupráci. Obě tyto cesty se vzájemně doplňují a dávají mi sílu pokračovat i v těžkých chvílích. Bez podpory rodiny, kamarádů a dětí v oddílu by to ale bylo mnohem těžší.

## Krasobruslení se věnujete od deseti let. Kde a jak jste se s ním poprvé setkala?

V roce 2012/2013 došlo k rozsáhlé renovaci kluziště v Hořovicích a výstavbě nafukovací haly, jež zakryla celé kluziště, čímž vznikly ideální podmínky pro vznik krasobruslařského oddílu. Skupina odhodlaných matek se postarala o zajištění kvalifikovaných trenérů, domluvila podmínky pro

ledovou plochu a tím vznikl oddíl krasobruslení. Krasobruslařští trenéři obvykle vyžadují věk minimálně 5 let, aby bylo možné rozvíjet potenciální závodní kariéru... Ale co lze plánovat u desetiletého dítěte, které má za sebou pouze bruslení na rybníku? Přesto jsme se sešli v úžasné skupině a krasobruslení se okamžitě stalo naší vášní. Mně bylo v devíti letech diagnostikováno astma, které bylo postupně doprovázeno různými alergii. V pozdějším věku jsem prodělala anafylaktický šok v důsledku přidání potravinových alergií. Vzhledem k těmto zdravotním komplikacím pro mě nebyly vhodné sportovní aktivity v uzavřených prostorách s prašným prostředím ani venkovní pohybové činnosti v obdobích, kdy dochází k intenzivnímu kvetení rostlin nebo sekání trávy. Na ledě jsem se vždy cítila nejlépe – vzduch byl čerstvý a dýchal se mi snadno, a to jak v létě, tak v zimě. Sport byl vždy mou vášní, a proto mi bylo krasobruslení přirozeně přiděleno jako ideální forma pohybu.

## Jaká byla vaše cesta k trénování dětí?

Jako jedna z nejstarších členek oddílu jsem začala pomáhat s výukou bruslení přibližně od dvanácti let, a to jak u krasobruslení, tak i u hokeje. Rodiče přiváděli děti ve věku 3 a 4 let, které se poprvé postavily na brusle, a bylo patrné, že mají strach, protože led skutečně klouže. Několik let jsem tak strávila u hrazdiček s těmi nejmenšími. Postupně jsem se začala věnovat i výuce starších dětí, které již byly schopny samostatně bruslit. Přesto jsem se i nadále soustředila na svou závodní kariéru, jak v sólovém krasobruslení, tak i ve skupinovém synchronizovaném bruslení. Na ledě jsem trávila každou volnou chvíli. Když se mi konečně



začalo dařit v sólovém krasobruslení, přišel covid-19. Po uvolnění opatření a možnosti návratu na led jsme my, starší členky oddílu, zjistily, že máme k dispozici oddíl, ale chybí nám trenéři. Vzdát jsme se nechtěly. Rozhodla jsem se získat trenérskou a lektorskou licenci, a postupně se nám podařilo přivést děti zpět do oddílu. V současnosti máme přibližně 50 dětí, což je kapacita, kterou jsme schopny efektivně zvládnout. Mám kolem sebe spoustu úžasných lidí, na které se mohu spolehnout.

### **Co je podle vás nejdůležitější, aby si děti ze sportu odnesly do života?**

Nejdůležitější je, aby si děti ze sportu odnesly nejen fyzické dovednosti, ale především hodnoty, které jim pomohou v životě. Mezi klíčové aspekty patří disciplína, týmová spolupráce, respekt k ostatním, vytrvalost a schopnost vyrovnat se s neúspěchem. Sport děti učí, jak se vypořádat s výzvami, jak se postavit k porážkám a jak se radovat z úspěchů, což jsou dovednosti, které jsou nezbytné nejen ve sportovním životě, ale i v každodenním životě. Důležité je také podporovat u dětí zdravý vztah k pohybu, který bude trvat celý život, a pomoci jim rozvíjet se nejen jako sportovci, ale i jako osobnosti s pozitivním přístupem k sobě i k ostatním.

### **Trenérka mládeže 2024**

Anna Velichová získala titul Trenérka mládeže 2024 na pražském finále akce Díky, trenéře. Jako vítězku ji čeká pobyt v prestižním světovém tréninkovém centru. „Je to pro mě neuvěřitelná příležitost, a i když konkrétní místo zatím nechci předjímat, dovedu si představit, že by to mohlo být například v některém ze světových center krasobruslení, kde se trénují ti nejlepší z nejlepších. Chci se dál rozvíjet, a pokud bych měla možnost trénovat v takovém prestižním centru, byla by to pro mě nejen obrovská čest, ale i velký krok na cestě k vyšším cílům,“ říká Anna.

### **Kdo naopak podporuje ve vašem úsilí vás?**

Nejvíce moji rodiče. Díky krasobruslení jsme poznali snad všechny zimní stadiony. Zorganizovat letní soustředění pro 50 dětí z oddílu, které vám rodiče svěří, není vůbec jednoduché. Najednou zjistíte, že nemáte zdravotníka, a víte, že je potřeba. A co teď? Kdo si udělá kurz? No přeče ta studentka medicíny. Ale bez podpory vedení oddílu – kde jsou opět rodiče, ať už moji, nebo rodiče dětí – by to nebylo možné. S jejich pomocí zvládneme vše. Ne všechno je samozřejmě procházka růžovou zahradou, ale když se chce, jde to.

### **Vzkázala byste něco dalším studentům na lékařské fakultě, kteří se chtějí věnovat svým zájmům vedle studia?**

Chtěla bych povzbudit všechny, aby se i nadále věnovali svým zájmům a koníčkům. Medicína je náročná disciplína, ale právě vaše osobní zájmy a vášně vám mohou poskytnout potřebný odpočinek a rovnováhu. Pomáhají také rozvíjet důležité dovednosti, jako je spolupráce, kreativita a empatie, které jsou v medicíně neocenitelné. Zajímavé zážitky mohou obohatit profesní život a přinést nové perspektivy do praxe. Hlavně si najděte čas na sebe a užijte si cestu, kterou jste si vybrali. Věřím, že to oceníte nejen vy sami, ale také vaši budoucí pacienti.



# 29. 1. 2025

vás srdečně zveme na

## DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ na LFP

- přednášky pro uchazeče
- prohlídky ústavů
- doprovodný program spolků



# SOS na Lékařské fakultě: Středoškoláci v akci!

V pátek 13. září jsme na Lékařské fakultě v Plzni, v prostorách areálu UNIMEC 1, uspořádali další ročník soutěže SOS, kterou organizoval náš spolek – Life Saving Support. Cílem bylo přiblížit první pomoc středoškolákům prostřednictvím dne plného praxe, adrenalinu a poučení.



Foto Life Saving Support

Soutěžila čtyři dvoučlenná družstva ze tří škol: Gymnázia Ludka Pika, Bezpečnostně právní akademie Plzeň a Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné školy zdravotnické Plzeň, která vyslala hned dva týmy.

Po úvodním představení soutěže i spolku Life Saving Support se studenti dozvěděli, co je čeká, a vyrazili na stanoviště. Celkem jsme připravili šest modelových situací, jako byla cévní mozková příhoda, kardiopulmonální resuscitace, intoxikace, anafylaxe, zástava krvácení, dopravní nehoda a epileptický záchvat. Realismus jsme zajistili i pomocí namaskovaných figurantů, které soutěžící potkali během simulace.

Na začátku každé simulace dostal tým stručný popis situace a měl deset minut na její řešení. Po simulaci následoval pětiminutový debriefing vedený našimi členy. Cílem bylo nejen poskytnout zpětnou vazbu, ale i ukázat správné postupy a nabídnout prostor pro otázky.

Po soutěžní části si studenti mohli projít fakultu, zeptat se na modelové situace nebo na studium na lékařské fakultě.

První místo si odnesli studenti z Bezpečnostně právní akademie Plzeň – gratulujeme! Velký dík ale patří všem účastníkům za jejich oddanost a snahu.

Letošní SOS byla skvělá příležitost, jak si vyzkoušet první pomoc v praxi, a to jak pro soutěžící, tak i pro organizátory. Pokud vás podobné akce baví, určitě si nenechte ujít další ročník, který plánujeme opět příští rok. Tak kdo přijme výzvu příště?

Děkujeme všem účastníkům, školám a všem, kteří pomohli udělat z této akce nezapomenutelný den!

**Spolek Life Saving Support**



# Rozhýbej knír: symbol Movemberu se dal do pohybu

Lékařská fakulta v Plzni se v neděli 17. listopadu stala dějištěm akce Rozhýbej knír, pořádané při příležitosti celosvětové kampaně Movember. Běh a pochod pořádaný na podporu mužského zdraví přilákal nejen studenty a zaměstnance LFP a Fakultní nemocnice Plzeň, která byla spoluorganizátorem akce, ale také několik desítek návštěvníků z řad široké veřejnosti.

Účastníci si mohli vybrat mezi dvěma trasami – 4 km a 6 km – a užít si tak běh či procházku podle svých možností. Start i cíl byly přímo v prostorách fakulty, která nabídla také zázemí pro sportovce i jejich doprovod. Akce byla otevřená všem věkovým kategoriím.

V atriu fakulty na účastníky čekal pestrý doprovodný program. Studenti medicíny připravili edukativní aktivity, jako ukázky první pomoci nebo správné péče o chrup. Malé návštěvníky zaujala především oblíbená Nemocnice pro medvídky. Zástupci Urologické kliniky Fakultní nemocnice Plzeň hovořili o mužském zdraví a na místě probíhaly odběry krve na vyšetření hladiny PSA – zvýšené množství tohoto proteinu v krvi totiž může indikovat některá onemocnění prostaty, včetně rakoviny.

Návštěvníci si mohli také vyzkoušet běžecké boty nebo se občerstvit u stánků s nabídkou pro sportovce i rodiny. Celé odpoledne se neslo ve znamení podpory mužského zdraví, pohybu a nadšení.

Za myšlenkou a vznikem celé akce stojí docent Aleš Kroužek, přednosta Ústavu sportovní medicíny a aktivního zdraví Lékařské fakulty v Plzni. Díky jeho vizi a neúnavné práci jeho týmu se podařilo spojit osvětu o mužském zdraví s pohybem a přátelskou atmosférou, která



oslovila širokou veřejnost. Velké poděkování patří spoluorganizátorům FN Plzeň a firmě Rock Point.

Těšíme se na příští ročník a děkujeme všem, kteří s námi rozhýbali kníry pro dobrou věc!



Foto Antonín Eret

# Vánoční strom splněných přání

## Fakultní Ježíšci obdarují pacienty FN již po dvanácté...

Přichází předvánoční čas a FN Plzeň znovu rozsvítí Vánoční strom splněných přání. Kdokoli se může stát fakultním Ježíškem a potěšit na Vánoce drobným dárkem ty, kteří nemohou svátky strávit se svými nejbližšími. Na webových stránkách nemocnice svítí obrázek vánočního stromku se zlatými ozdobami. Každá ozdoba pod sebou skrývá jména dětských pacientů na hemato-onkologickém oddělení, dětská oddělení nebo seniorská oddělení, a jejich přání.

Fakultní Ježíšci si vyberou, koho chtějí obdarovat, kliknou na dárek a rezervují si ho tím, že zapíšou své údaje do seznamu dárců. Následně mají 7 dní na to, aby dárek doručili do nemocnice na jedno z kontaktních míst na Lochotíně nebo na Borech. Pokud by dárek nestihli koupit nebo doručit včas, je třeba kontaktovat nemocnici a ta dárek znovu uvolní nebo prodlouží lhůtu dodání. Je důležité, aby pacienti nebyli zklamaní. A co se letos skrývá na seznamech pro Ježíška? Spousta drobných hraček pro zkrácení chvíle při čekání v ambulancích, jako jsou autíčka, panenky nebo zvířátka.

Na lůžková oddělení si kliniky přejí omalovánky, kreativní sady a stolní hry, které rozptýlí děti při dlouhých hospitalizacích. Senioři využijí například teplé župany, křížovky nebo kosmetické balíčky.

**Chcete se stát fakultním Ježíškem?**

**Vše potřebné najdete na webu  
[www.fnplzen.cz](http://www.fnplzen.cz).**

**Děkujeme!**

29. 11.–18. 12. 2024

